

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

תוכן

- א. פרט לשהקנה לשלשים יום.....2
- ב. גנב ובא אחר וגנבו הראשון משלם תשלומי כפל והשני אינו משלם אלא קרן בלבד
2
- ג. גנב וטבח ובא אחר וגנבו הראשון משלם תשלומי ד' וה' והשני אינו משלם תשלומי כפל אלא קרן בלבד.....2
- ד. גנב ומכר ובא אחר וגנבו הראשון משלם תשלומי ד' וה' והשני משלם תשלומי כפל ... לאחר יאוש.....3
- ה. ש"מ יאוש לא קני.....3
- ו. דשינוי רשות בלא יאוש לא קני.....3
- ז. המוכר לפני יאוש ... חייב.....4
- ח. שסתם גניבה יאוש בעלים הוא.....5
- ט. גניבה בנפש תוכיח שאין יאוש בעלים וחייב.....6
- י. לפני יאוש חייב לאחר יאוש ... חייב.....7
- יא. גנב והקדיש ואחר כך טבח משלם תשלומי כפל ואינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה ... לפני יאוש מי קדוש.....7
- יב. איש כי יקדיש את ביתו קדש אמר רחמנא מה ביתו שלו אף כל שלו.....7
- יג. גזל ולא נתייאשו הבעלים שניהן אינן יכולין להקדיש זה לפי שאינו שלו וזה לפי שאינו ברשותו.....8
- יד. הצנועין מניחין את המעות ואומרים כל הנלקט מזה יהא מחולל על המעות האלו..8
- טו. צא תן לו טבח ומכר פטור מ"ט כיון דפסקוה למילתיה וטבח הוה ליה גזלן וגזלן אינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה.....9

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

דף סח.

א. פרט לשהקנה לשלשים יום

גנב ומכר¹ והקנה (למוכר) לאחר שלשים יום, ובתוך שלשים יום הוכר הגנב², וכל שכן אם מכר מיד אך לא היתה מכירה חלוטה, אלא לשלשים יום לבר לעשות בה מלאכתו³, אינו משלם אלא כפל, ופטור מתשלומי ארבעה וחמשה.

ב. גנב ובא אחר וגנבו הראשון משלם תשלומי כפל והשני

אינו משלם אלא קרן בלבד

הגנב מן הגנב חפץ הגנב, אפילו לאחר שנתייאשו הבעלים פטור מכפל ומד' וה'⁴.

ג. גנב וטבח ובא אחר וגנבו הראשון משלם תשלומי ד' זה'

והשני אינו משלם תשלומי כפל אלא קרן בלבד

גנב וטבח⁵ ובא גנב אחר וגנב הטבח, משלם תשלומי כפל לגנב הראשון, שהרי קנה בשינוי מעשה, וגנב הראשון משלם תשלומי ארבעה וחמשה.

¹ רמב"ם הלכות גניבה פרק ב הלכה יא

² דכיון דבתוך הלי' הוכר הגנב הרי היא חוזרת לבעליה קודם שתחול המכירה ומש"ה אמרו דלא הוי דומיא דטביחה דהרי זאת המכירה חוזרת קודם שתחול לבעליה ולכך פטור עליה. לח"מ שם ועיי"ש באו"ש.

³ מ"מ שם

⁴ טור סימן שנ, ואינו חייב לא לבעלים ולא לגנב, לבעלים לא שלא גנב מרשותו, ולגנב לא שהרי אינו שלו, ועיי' קצוה"ח סימן לד סק"ג וסימן שנד סק"ד, אבל קרן משמע שחייב, ואם קנאו הגנב הראשון בשנוי, אפילו קודם יאוש חייב לשלם לגנב.

⁵ רמב"ם שם פרק א הלכה יח, וטור שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

**ד. גנב ומכר ובא אחר וגנבו הראשון משלם תשלומי ד' זה'
והשני משלם תשלומי כפל... לאחר יאוש**

גנב ומכר ובא אחר וגנב מן הלוקח⁶, אם נתיאשו הבעלים הרי הראשון משלם תשלומי ארבעה וחמשה והגנב השני משלם תשלומי כפל ואם לא נתיאשו הבעלים אין האחרון משלם אלא קרן בלבד.

ה. ש"מ יאוש לא קני

כבר נתבאר שהגונב שור⁷ או שה⁸ וטבחו או מכרו חייב בתשלומי ד' זה', בין שטבח ומכר לפני יאוש או לאחר יאוש.

ו. דשינוי רשות בלא יאוש לא קני

⁶ רמב"ם שם ובמור שם העתיק לשון הרמב"ם שתלה הדבר באם גנבו קודם יאוש או לאחר יאוש, משום שסובר שאפילו קנאו קודם יאוש, אם אח"כ נתייאש קנאו הלוקח ביאוש ושנוי רשות, שגם שינוי רשות ואח"כ יאוש קונה, אבל לדעת שאר פוסקים ששינוי רשות אינו מועיל אלא לאחר יאוש, אי"כ תלוי הדבר במעשה הקנין, ואם קנאו קודם יאוש אף על פי שמעשה הטביחה הוא לאחר יאוש, אינו מועיל, ואף על פי שגם הרא"ש סובר כן, כתב בפרישה שהטור סמך על מה שכתב בסימן שנג שהרא"ש חולק על הרמב"ם.

⁷ טור סימן שנ.

⁸ טור סימן שמח. ומבואר בגמרא ריש פרק מרובה שכפל נוהג בכל דבר הממלטל וגופו ממון, פרט לעבדים, שמרות וקרקעות, ותשלומי ד' זה' אינו נוהג כי אם בשור ושה בלבד, ולא בשאר בעלי חיים.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

יאוש⁹ עם שנוי רשות¹⁰ קונה¹¹, אלא שיש אומרים¹² שגם אם היאוש בא לאחר שנוי רשות קונה, ויש אומרים¹³ שדוקא כשנתייאש ואח"כ בא שנוי רשות קונה, אבל שנוי רשות קודם היאוש הרי כבר נתחייב הקונה בהשבת החפץ¹⁴ ואינו נפטר ביאוש שלאחר מכאן¹⁵.

ז. המוכר לפני יאוש ... חייב

⁹ בסוגית הגמ' בפ' אלו מציאות משמע דכשם שנחלקו אב"י ורבא ביאוש שלא מדעת גבי אבירה, ה"ה גבי גניבה, וקיי"ל כאב"י דלא הוי יאוש, ומ"מ שאני גבי גזילה שאם הוברר אח"כ שנתייאש מהני, ובחידושים וביאורים ב"ק סימן יא מצדד לומר דיועיל ש"ר בישראל"מ.

¹⁰ בדברי חיים דיני גניבה סימן יא דן בהא דשנוי רשות קונה ללוקח אם הוא דוקא בשנוי רשות ממש, והיינו משיכה או הצרו, או גם בקנין סודר או בקנין מעות במקום שמועיל נמי הוי ש"ר, והביא מדברי הרשב"א בגימין דף נה שכתב דהא דמהני יאוש וש"ר משום דקנין הגזלן וקנין הלוקח באים כאחד, ומבואר דס"ל שהלוקח זוכה מחמת הגזלן, אבל הרמב"ן כתב הא דמהני ש"ר משום דבהיתרא אתי לידיה והיינו שזוכה מכח יאוש והפקד דנגזל, ולא מחמת גזלן כלל, ומעתה לדעת הרמב"ן לא מהני קנין סודר מיד הגזלן או מעות שנתן לו, וצריך שנוי רשות ממש, וכל שלא משך יכול הנגזל ליטול את שלו, אבל לסברת הרשב"א שקנין הלוקח בא מחמת הגזלן, שפיר מהני קנין מידו

¹¹ שו"ע ונו"כ שנג ג, שסא ד, ועי' פרק א סעיף כח שלצ"ש חייב להחזיר, וכתב באור שמח בפ"ה מה' גזילה שאם יש ספק אם נתייאשו בעלים, כשהחפץ בעין מוקמינן בחזקת מרא קמא וצריך להחזיר החפץ לבעלים, אבל אם נאבד והספק הוא אם חייב בתשלומין או לא, הרי הלוקח מוחזק במעותיו ואין מוציאין מידו מספק, עיין שם.

¹² דעת המחבר שנג שם ושנו ג, שסב ג, והוא דעת הרמב"ם, והאחרונים האריכו בביאור שיטת הרמב"ם ואין כאן מקומו. ובנה"מ סימן שנג סק"ד כתב דאף להרמב"ם אם ידע הלוקח שהוא גנוב לא מהני, משום שמתחייב בהשבה ונעשה שומר של הבעלים, והוי כיאוש ברשותו, ובמנח"פ כתב שמדברי הש"ך בסימן שנו סק"ז וכן בסימן שסט לא משמע כן, ומ"מ מודה שאם נתכוין בפירוש להחזיר לבעלים נעשה שומר ואין היאוש מועיל, עיין שם, ועי' נחל יצחק סימן עה.

¹³ רמ"א שם

¹⁴ ולכאורה נראה שפקדון לא מיקרי ש"ר, אלא שבפרישה כאה"ע"י סימן כח נראה שמסתפק כשבא ליד השני בתורת פקדון קודם יאוש, ולאחר יאוש מכר לו אם מיקרי ש"ר (עי' פרק ג הערה נג, ובנה"מ סימן שנג סק"ד כתב בפשיטות דלא מיקרי ש"ר, עיין שם. ובחידושי רעק"א כתב בשם היש"ש פ' מרובה סימן ז דפקדון מיקרי שנוי רשות, ולכן אם הפקיד הנגב החפץ קודם יאוש ולאחר יאוש הקנהו לנפקד הוי ש"ר ואח"כ יאוש, ומ"מ מסתבר שלאחר שחזר החפץ לרשות הנגב במל הש"ר, אבל בשם מגיני שלמה בחידושו סוף קידושין כתב רעק"א שחולק על היש"ש וסובר דפקדון לא מיקרי ש"ר, ולכן מהנה כשיקנהו לאחר יאוש, ועי' אבן האזל פ"ה מה' אישות ובחידושים שבסוף ספר דברי משפט סימן שנג.

¹⁵ נראה שכן הסכמת רוב הפוסקים (ומה שמוכח לכאורה מדברי הש"ך סק"ד דתליא בדין יאוש שלא מדעת, עי' חידושי רעק"א שתמה עליו).

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

כבר התבאר שהמוכר שור או שה שגנבו חייב ד' וה' בין שמכר קודם ייאוש¹⁶, ובין אם מכר לאחר יאוש.

דף סח:

ח. שסתם גניבה יאוש בעלים הוא

כשיש ספק אם נתייאשו הבעלים¹⁷, להלכה קי"ל שסתם גניבה הוא יאוש¹⁸, וסתם גזילה לא הוא יאוש, אלא שנחלקו הפוסקים אם יש לחלק בין גנב וגזול ישראל לעכו"ם, שי"א¹⁹ שסתם גזילה בישראל הוא יאוש ובעכו"ם לא הוא יאוש, ולשיטה זו בסתם גניבה הוא יאוש אפילו בעכו"ם, וי"א²⁰ שסתם גניבה בישראל הוא יאוש ובעכו"ם לא הוא יאוש, ובסתם גזילה אפילו בישראל לא הוא יאוש, ויש אומרים²¹ שבזמננו אין כללים בזה ותלוי לפי המציאות, שאם הוא באופן שבדרך כלל אין סיכוי לבעלים לקבל רכושו סתמו הוא יאוש, ואם יש סכוי סתמו לא הוא יאוש.

¹⁶ טור סימן שג, וכתב בערוה"ש דאע"ג דלפני יאוש לא הוא שנוי רשות ולא אהני מעשיו, ילפינן מטביחה שאין חילוק בין לפני יאוש לבין לאחר יאוש, ועי' בטור שם בדין צירוף עדי גניבה ועדי טביחה.

¹⁷ בשו"ת נוב"ת אהע"ז סימן עז הקשה מה יש לנו להסתפק בדין סתם גזילה אם הוא יאוש או לא, הרי ידוע לנו מי הגנב והגזול, נשאלנו אם נתייאש או לא, אלא שהוא עצמו נוגע בדבר ואינו נאמן, ועיי"ש שדן בדין נאמנותו לענין קידושין.

¹⁸ הרמב"ם (פרק כד מה' כלים הלכה ו) כת"ק שסתם גניבה חוקתו שנתייאשו הבעלים, שאינן יודעים מי גנבו, אבל הגזולין אין מחשבתו מועלת, אא"כ נתייאשו הבעלים, וברמב"ם (בפ"ה מה' אישות ה"ז), המקדש את האשה בגזל או בגניבה או בחמס, אם נתייאשו הבעלים, ונודע שקנה אותו דבר ביאוש, ה"ז מקודשת, ואם לא אינה מקודשת, ואינו מחלק בין גנב לגזול, והקשה בלח"מ שם מהך דכלים שפסק הרמב"ם שסתם גניבה יאוש בעלים, ותיירץ שצריך לפרש לשונו של הרמב"ם גבי גניבה דלא הוא דוקא, אלא ר"ל שלא ידענו (ונראה דצ"ל שידענו) שלא נתייאשו, אבל בסתם גניבה, הוא יאוש בעלים.

¹⁹ שו"ע רמ"א ונו"כ שסח א

²⁰ דיעה ראשונה בטור בשם יש מפרשים, ונראה שהש"ך סימן שנו סק"ב נקט כן להלכה, והאריכו האחרונים בבאור מקורות ב' הדיעות עפ"י סוגית הגמרא בב"ק דף קיד א' לסטים היינו גנב או גזול

²¹ כן נראה דעת הנוב"ת אהע"ז סימן עז, ותלוי הדבר בכמה וכמה פרטים, כגון אם ראה הגנב או הגזול, או שיש עדים מי הוא הגנב או הגזול, וכן באפשרויות למצוא הגנב או הגזול ע"י המשטרה וכיוצא בזה, וכן כתב בערוה"ש סימן שסא, והאריך להוכיח כן מכמה מקומות, והרבה מדבריו כנראה לקוחים מדברי הנו"כ שם, וכ"כ בשו"ת אמרי יושר ח"ב סימן נט, ועי' שו"ת בית שלמה או"ח ח"א סימן נז ובהג"ה מבין המחבר, ערך שי" סימן שסח ושסט ובהגהות החכ"צ בט"ז סימן קסג. ואם בא לידו ואינו יכול לברר איך היה הדבר, נראה מדברי הערוה"ש שלעולם סתמו הוא יאוש, אא"כ יברר הבעלים שלפי הנסיבות לא היה בגדר סתם יאוש, ומ"מ נראה שלכתחלה אם אין ברור לו לא יקנה החפץ. פתחי חושן חלק ה פרק ג הערה נו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

ט. גניבה בנפש תזכיה שאין יאוש בעלים וחייב

כל הגונב נפש מישראל²² עובר בלא תעשה שנאמר בעשרת הדיברות (שמות כ פסוק יג) לא תגנב לא תגנוב פסוק זה האמור בעשרת הדברים הוא אזהרה לגונב נפשות, וכן המוכרו עובר בלא תעשה שזה בכלל לא ימכרו ממכרת עבד, ואין לוקין על שני לאוין אלו מפני שהוא לאו שניתן לאזהרת מיתת בית דין, שנאמר (שם כא פסוק טז) וגנב איש ומכרו ונמצא בידו מות יומת ועוד נאמר (דברים גז פסוק ז) פי ימצא איש גנב נפש מאחיו מבני ישראל והתעמר בו ומכרו ומת הגנב ההוא וגו' ומיתתו בחנק.

וצריך להתרות²³ בו בשעת המכירה, והתראה בשעת גניבה אינה מועילה, כי אז לא נתחייב מיתה, אלא במכירה.

י"א²⁴ שאינו חייב אלא הגונב, אבל הגוזל נפש, כגון שתקף אחד מישראל לפני אחרים והשתמש בו ומכרו, פטור. וי"א²⁵ שאין הבדל בין גונב נפש לגוזלו ליסטים מזויין שגנב נפש חייב²⁶

²² רמב"ם גניבה פ"ט ה"א

²³ מנחת חינוך לו אות טז

²⁴ שו"ת ר"ב אשכנזי סי' למ, שהגונב אין אדם יודע בגניבתו והוא אבוד, אבל הגוזל מכיון שיודעים בו שנמכר יפדוהו ואינו אבוד, ואף על פי שהגנב עצמו הרי תמיד יודע, מכל מקום אין חיוב הגניבה בשביל הגנב, שהרי כתוב גונב נפש מאחיו, וענינו שיבדילנו מאחיו ומקרוביו שהם בעליו, אבל הגנב עצמו אינו בעלים וכ"כ במנ"ח מצוה לו בפשיטות מפני שכתוב וגונב נפש

²⁵ באור הר"י פרלא לסהמ"צ רס"ג ל"ת צא, עי"ש בארוכה שהשיג על הר"ב אשכנזי והוכיח בכמה ראיות שאף הגוזל חייב שהרי אין הקרובים בעליו כלל שנאמר שגנבו מהם, והגנב הוא בעלים על עצמו, וקפידת התורה על שמבדילו מקרוביו הוא בשביל הגנב שנבדל מהם, והוא הרי יודע ורואה שגונבים אותו, וכל שיש דעת בעלים אין זו גניבה אלא גזלה, ולא אמרה תורה גונב נפש אלא שדיבר הכתוב בהוה שרוב הגנבים הם קטנים, וקמן בפניו כשלא בפניו הוא, והרי זה בנדר גניבה. ועי' רש"י ב"ק סח ב ד"ה גניבה בנפש וז"ל "הגונב נפש ומכרו אין כאן יאוש שאין אדם מתייאש על עצמו ורחמנא חייביה אע"ג דלא אהנו מעשיו" ועי' סי' זרע אברהם לר"מ זעמבא סי' יד שצידד לומר לד' התוס' פה ב ד"ה עד שחיוב הגניבה הוא בשביל הגנב ולא כר"ב אשכנזי. וכן משמע במשך חכמה בפ' משפטים פכ"א פס' טז "המוכרו לקרובים פטור וכמו שאמרו (סנהדרין פו) עד שיוציאו מרשות אחיו, שזה גניבה אצל נפש שמרחיקו ממשפחתו ומוכרו, ולזה אמר קרא שאף אם הוא פחות ונבזה רחוק מכל הרגש אחוה וחיי משפחה עד כי הוא ממר לילדתו ומכה את אביו גם אותו אם ימכור איש מות יומת, ולכן הפסיקה תורה בין מכה למקלל, וזה כי התורה הרחיקה הקנין עבדות לגמרי מהחברה האנושית ודו"ק"

²⁶ ברמב"ם גניבה פ"א ה"ג כתב "לפיכך ליסטים מזויין שגנב אינו גולן אלא גנב אף על פי שהבעלים יודעין בשעה שגנב". והראב"ד שם השיג עליו ועיין בש"ך חו"מ סי' רצד ס"ק ז משי"ב ופסק שם דליסטים מזויין גנב הוא ועיין במנחת חינוך שם אות יד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

י. לפני יאוש חייב לאחר יאוש ... חייב

הגונב, וטבח²⁷ או מכר לפני יאוש בעלים, אף על פי שלא קנה לוקח, והרי הגניבה חוזרת בעצמה מיד הלוקח, הרי זה משלם תשלומי ארבעה וחמשה, ואין צריך לומר אם טבח או מכר לאחר יאוש²⁸, שהוא משלם תשלומי ארבעה וחמשה שהרי הועיל במעשיו, וקנה הלוקח.

יא. גנב והקדיש ואחר כך טבח משלם תשלומי כפל ואינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה ... לפני יאוש מי קדוש

כבר התבאר במסגת גיטין דף נה: שגנב, וטבח²⁹ או מכר ואחר כך הקדיש משלם תשלומי ארבעה וחמשה, ואם הקדיש ואחר כך טבח או מכר אף על פי שהקדישו קדשים קלים³⁰, משלם תשלומי כפל ואינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה.

במה דברים אמורים בשהקדיש אחר יאוש, אבל אם הקדיש לפני יאוש אינו קדוש, ואם טבח או מכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה.

יב. איש כי יקדיש את ביתו קדש אמר רחמנא מה ביתו שלו אף כל שלו

²⁷ רמב"ם הלכות גניבה פרק א הלכה מז

²⁸ לאפוקי רב ורב ששת דרב ס"ל יאוש קני ומטבח או מוכר לאחר יאוש פטור מד' וה' דשלו הוא טובח וכו' ורב ששת ס"ל להפך דיאוש גרידא לא קני ומשום הכי לאחר יאוש דוקא מיחייב דאהנו מעשיו אבל קודם יאוש פטור ורב נחמן סובר דבין לפני יאוש בין לאחר יאוש חייב. והשתא מה שכתב רבינו ז"ל ואצ"ל אם טבח או מכר לאחר יאוש היינו לומר דבהא אפי' רב ששת מודה דחייב אלא דבקודם יאוש דאמר רב ששת דפטור סד"א דהדין עמו כיון דעדיין לא אהנו מעשיו קמ"ל ר"ג דאפי' הכי חייב אבל סברת רב דקודם יאוש דוקא חייב כבר דהוה בגמרא ואין להסתפק בה כלל דליכא מ"ד דיאוש לחודא קני מדאורייתא דבהא קיימינן הכא דהתורה אמרה וטבחו או מכרו ואם איכא מ"ד דיאוש קני היינו מדרבנן ולהיכא דשייך תקנת השבים. הלכה למשה שם

²⁹ רמב"ם הלכות גניבה פרק ב הלכה ו

³⁰ ולהלן דף עה עו יבואר מה הדין בקדשי בדק הבית

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

אין אדם³¹ מקדיש דבר שאינו שלו, כיצד כגון שהחרים בנו ובתו ועבדו ושפחתו העברים או שדה מקנתו הרי אלו אינן מוחרמין³², שאין אדם מקדיש דבר שאין גופו שלו³³.

יג. גזל ולא נתייאשו הבעלים שניהן אינן יכולין להקדיש זה לפי שאיננו שלו וזה לפי שאיננו ברשותו

כבר התבאר במסכת קידושין דף נב: שהגזול את חבירו³⁴ ולא נתייאשו הבעלים שניהם אינן יכולין להקדיש, זה לפי שאיננו שלו וזה לפי שאיננו ברשותו וכן כל כיוצא בזה.

יד. הצנועין מניחין את המעות ואומרים כל הנלקט מזה יהא מחולל על המעות האלו

הצנועין³⁵ כלומר בני אדם שמדקדקין על עצמן, והם חסידים שרוצים לסלק כל אדם מן העבירה³⁶, שיש להם עצי נטע רבעי בשנת השמטה, שיד הכל שוה ולוקחין את הפירות בהיתר³⁷, היו מניחין את המעות בשנת שמטה³⁸,

³¹ רמב"ם שם הלכה כא

³² ואפילו לבדק הבית עיין צפע"נ אולם אם לא החרים אלא אמר לשון הקדש אפשר שמקדיש מעשה ידיהם או ירותיהם ולא גופם עיין שו"ת חת"ס יו"ד רכה שהאר"י בזה

³³ אף על גב דקי"ל בעלמא דבניו הקטנים הם קניינו של אדם מ"מ אין יכול להחרים שאין גופן קנוי לו כעבדים וזהו שכתב רבינו שאין גופו שלו. רדב"ז שם, ולב מבין שם כתב עיין להרדב"ז שכתב דברים תמוהים קצת ועיין להרא"ם שכתב בסדר בהר בד"ה מאדם דבתו הקטנה יכול להחרים יעו"ש ודבריו תמוהים יעויין בהרב נחלת יעקב ובתועפות ראם ממוהר"א גאמניו ז"ל ועיין להרב מוהר"ח אזולאי ז"ל בס' חיים שאל ח"ב סי' ל"א מ"ש בדברי הרא"ם ובדברי הרדב"ז באורך

³⁴ רמב"ם הלכות ערכין וחרמין פרק ו הלכה כד

³⁵ רמב"ם הלכות מעשר שני ונטע רבעי פרק ט הלכה ז

³⁶ עיין פיה"מ וברש"י כאן

³⁷ אבל בשאר שנים שאסור ליטול בלי רשות בעה"ב אין לנו לחוש לגנבים שנוטלין בלי רשות דהלעיטהו לרשע וימות

³⁸ שאין רוצים לסמוך על הציון שמא לא ירגישו בזה אבל בשאר שני שבוע גם הצנועין לא עשו כלום דהלעיטהו לרשע וימות כמ"ש כאן במאירי.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

ואומרין כל ערב³⁹ כל הנלקט מפירות רבעי אלו כל היום יהא מחולל על המעות האלו⁴⁰, שהרי אי אפשר לפדותו במחובר⁴¹. וי"א⁴² שקודם הלקיטה היו אומרים כן דלכשיתלקט⁴³ יחולל⁴⁴ החילול⁴⁵. ויש ראשונים⁴⁶ שפסקו שא"א לחלל משום שאינו ברשותו.

י"א⁴⁷ שצנועין גם בשאר שנים שאינם שמיטה, עשו כן כדי להציל אף את הרשעים מן העבירה.

טו. צא תן לו טבח ומכר פטור מ"ט כיון דפסקוה למילתיה

וטבח ומכר הוה ליה גולן וגולן אינו משלם תשלומי

ארבעה וחמשה

גנב ועמד⁴⁸ בדין, ואמרו לו הדיינין צא תן לו מה שגנבת, ויצא ואחר כך טבח או מכר פטור מתשלומי ארבעה וחמשה⁴⁹.

³⁹ עי' ב"ק ס"ט א' וכ"נ מדברי רבנו שמפרש כן שהרי כ' בסמוך הטעם שאין פודה כל הכרם מיד לפי שאין פודין במחובר ואם מפרש שמחלל במחובר שיחול אח"כ א"כ יכול לחלל כל הכרם כן. דרך אמונה שם עב

⁴⁰ ואף על גב דיתכן שכבר אכלו קצת מ"מ מה שהיו יכולים לתקן מתקנים, כמש"כ תוס'

⁴¹ שאם הי' אפשר לפדותו במחובר היו פודים מיד את כל הכרם ולא יכשלו בנ"א.

⁴² תו' שם והר"ש רפ"ה דמע"ש והרא"ש וכ"כ הרשב"א בב"ק ומה שלא חיללו את כל הכרם כן משום שרצו להוליך הפירות לירושלים.

⁴³ ואף על גב דדבר שאינו ברשותו אין יכול להקדיש ולא להפקיר מ"מ יכול לחלל נ"ר אף כשאינו ברשותו דהא גם כשהוא ברשותו הוא ממון גבוה ורחמנא אוקמי ברשותו לחללו ולהוסיף חומש וא"כ גם כשאינו ברשותו יכול לחללו ומ"מ א"צ להוסיף חומש כיון שעתה אינו שלו. חזו"א דמאי סי' ט"ז סק"ז וכמש"כ הכ"מ בשם תשו' רמב"ן כרבא בב"ק ס"ט ב' וכ"כ הר"י בן מ"צ ולפ"ז גם אם אינו שלו לגמרי יכול לחללו ועי' בקה"י זרעים סי' כ' בסופו ובמאירי בב"ק ס"ט א' תי' דכאן תקנת חכמים הוא כדי שלא יכשלו שיוכל לחלל אף אם אינם ברשותו ואח"כ הביא גם תי' הכ"מ שאע"פ שא"א להקדיש אינו ברשותו אפשר לחלל ע"ש

⁴⁴ ואף על גב שלא הי' מועיל למה שיגדל אח"כ מ"מ מתקנים מה שאפשר כמש"כ תוס' ועוד דאע"ג שהוא דבר שיש לו מתירין מ"מ מדאורייתא ברובא בטיל ועוד דדבר שתחלתו בתערובות גם דבר שיש לו מתירין במל

⁴⁵ ואף על גב דקי"ל בדאורייתא אין ברירה הכא כיון שאין רוצים שיחול החילול עד שיתלקט מהני אף למ"ד אין ברירה דאז כבר מבורר הוא.

⁴⁶ כסף משנה בשם תשו' רמב"ן שהוא להרשב"א וכ"ה ברשב"א בב"ק ס"ט ב'.

⁴⁷ תוס' בב"ק ס"ט א' וכ"כ הר"י בן מ"צ במע"ש והמאירי הביא ב' הדעות.

⁴⁸ רמב"ם הלכות גניבה פרק ב הלכה טו

⁴⁹ שכיון שפסקו הדין אם אינו מחזיר הרי הוא גולן שפטור מד' וה' והרב נמוקי יוסף כתב בפ' מרובה דף כ"ח ע"ב וז"ל צא תן לו אם בעל הגנבה העמיד הגנב בדין ואמרו לו צא תן לו כך בעד הגניבה ואח"כ הגנב טבחה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

אמרו לו חייב אתה ליתן לו, וטבח או מכר אחר כך, הרי זה חייב בתשלומי ארבעה וחמשה הואיל ולא חתכו הדין עליו⁵⁰ ועדיין עומד הוא בגניבתו.

או מכרה פטור מדין ד' וה' דשלו הוא טובח שלו הוא מוכר דכיון שננמר הדין אין כת בידם לחזור בהם עכ"ל.
וצ"ע שאינו טעם הגמ' אולם אפשר דלאו לפרש אתא אלא לענין דינא הוא עיין הלכה למשה.
⁵⁰ דחייב אתה ליתן לו לא הוי ממש פיסוק הדבר אלא כמו שאמרו אנו רואים שהחייב יהיה עליך אבל לא נתברר עדיין כל צדדי החיוב וכו' עכ"ל הנמק"י.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

